

Prisstrukturen i fjernvarmen skal optimeres

Få flere kunder, bedre økonomi og bedre udnyttelse af fjernvarmen ved at optimere værket's prisstruktur.

PRISSTRUKTUR

Af energipolitisk rådgiver Johan Nielsen, Det Økologiske Råd

Fjernvarme er en god idé. Det mener Det Økologiske råd. Men hvis fjernvarme også fremover skal være den foretrukne opvarmningsform, kræver det, at fjernvarmekonceptet og lovgivningen tilpasser sig de ændrede krav til bygninger og forbrug. Ved en mere hensigtsmæssig indretning af især takststrukturen vil det være muligt at få flere kunder tilsluttet fjernvarmen. En hensigtsmæssig udnyttelse af den nyeste teknologi vil gøre det muligt at udnytte returvandet og gøre det mere rentabelt at bruge overskudsvarmen om sommeren til fjernkøling. Alt sammen tiltag som i dag kun i beskedent omfang er mulige, men som kan øge effektiviteten i fjernvarmesystemet og dermed mindske omkostningerne. Samtidig vil det danske energiforbrug og klimapåvirkningen mindskes.

Desuden bør afgiftsstrukturen bringes til bedre at understøtte en effektiv udnyttelse af overskudsvarmen til køling om sommeren.

Det Økologiske Råd har her 7 bud på, hvordan det fremover kan gøres:

1. Reduktion af det faste bidrag

Som lovgivningen er i dag kræves kosttætte tariffer, hvilket betyder, at faste omkostninger skal dækkes af faste indtægter. Reduktion af det faste bidrag har erfaringsmæssigt vist at øge antallet af kunder, der konverterer fra andre opvarmningsformer til fjernvarme. Det er især etageejendomme, som vil være mere tilbøjelige til at blive tilsluttet. Desuden vil den resulterende forøgelse af den variable

afgift gøre det dyrere for forbrugerne at frådse med varmen og gøre det mere rentabelt at gennemføre energibesparelser. Faste afgifter på mere end 20 % af indtægten er derfor uhen-sigtsmæssige. Ved en fast afgift på dette niveau sikres fjernvarmeværket en vis betaling for forsyningspligten for forbrugere med et lille varme-forbrug, og tilskyndelsen til at bruge brændeovn i tætbebyggede områder reduceres. Nogle fjernvarmeværker har endnu lavere fast afgift.

2. Reduktion af tilslutningsafgiften

En reduktion af tilslutningsafgiften vil kunne fremme konvertering til fjernvarme. Hvis en øget tilslutning kan sikre en bedre udnyttelse af fjernvarmekapaciteten, vil det være rentabelt at sætte tilslutningsafgiften ned til under de faktiske omkostninger.

3. Reducerede takster for boliger som har behov for lavere temperaturer

Mange nye energieffektive boliger, især lavenergiboliger, vil ikke have så stort et varmebehov, at de har behov for de fremløbstemperaturer, der i dag er i systemet. Bygges de f.eks. med gulvvarme baseret på fjernvarme er en temperatur på helt ned til 30 grader nok. Det vil derfor for mange være uøkonomisk at tilslutte sig fjernvarmesystemet, hvis de skal betale de almindelige takster, der baseres på en høj fremløbstemperatur.

Nye energieffektive bygninger kan normalt få deres varmebehov opfyldt ved tilslutning til retursystemet med nuværende temperaturer, idet opvarmning af det varme brugsvand dog så

kræver en ekstra varmeveksling for at undgå legionella-bakterier.

Tilslutning til returledningen vil i de fleste tilfælde højst betyde minimale ekstraudgifter for varmeværket og vil ikke medføre øget miljøpåvirkning. Dermed vinder både økonomien og miljøet. Det vil være rentabelt for værket at tilbyde disse kunder mulighed for tilslutning til returledningen med lavere tilslutningsafgift og lav fast afgift samt en variabel afgift, som kan gøre fjernvarme attraktivt for dem.

4. Øget takst for husstande, som kræver særligt høje fremløbstemperaturer

Ved at mindske fremløbstemperaturen kan man spare energi og varmetab. Det kan fremmes, hvis de husstande, som har behov for særlig høje fremløbstemperaturer, betaler en ekstra afgift. Det vil give dem et incitament til at justere deres installationer, så de ikke har behov for så høj en fremløbstemperatur. Det vil desuden være muligt at kombinere det med tilskud til disse installationer fra fjernvarmeværkets side, idet en lavere fremløbstemperatur vil give fjernvarmeværket relativt store besparelser. Der er en række tekniske muligheder for at sikre den tilstrækkelige varmemængde i boligerne ved lavere fremløbstemperaturer, bl.a. ved rørdimensionering og boostning.

5. Variable fjernvarmepriser over døgnet og året

Prisen for at producere en kWh el svinger meget over året, og teknikken til at opkræve variable elpriser

er udviklet. Nogle elselskaber har på forsøgsbasis introduceret timepriser til interesserede brugere, og selskaberne overvejer på sigt at gå over til variable timepriser for el.

Omkostningen ved at producere fjernvarme svinger meget over timen, døgnet og året. En variabel pris vil flytte en del af varmeefterspørgslen fra spidslastperioder og reducere energiforbrug og omkostninger i de fleste fjernvarmeselskaber. Det er økonomisk fordelagtigt for fjernvarmeselskabet, at forbrugerens adfærd indretter sig efter den faktiske omkostningsstruktur og således spreder efterspørgslen til de tidspunkter, hvor omkostninger og efterspørgsel er lav. F.eks. kan man ved velisoleret gulvvarme baseret på fjernvarme undgå opvarmning i dagtimerne. Tilsvarende kan det være energimæssigt hensigtsmæssigt for fjernvarmesystemet, at rumopvarmning ikke sker i perioder med højt varmtvandsforbrug.

Det er samme målerudstyr, der skal bruges til variable varmepriser, uanset hvilken periode der vælges. Fjernvarmebestyrelsen kan vælge at starte med at introducere variable månedspriser for derved at vænne forbrugerne til variable priser, eller de kan i begyndelsen gøre valg af ordning frivillig for forbrugerne.

6. Fjernafkøling

Variable priser for fjernvarme vil betyde meget billig fjernvarme om sommeren, hvor megen overskudsvarme i dag må køles bort. En omlægning af afgifterne kan derfor medvirke til, at eksisterende kontorbygninger og indkøbscentre, der benytter køling om sommeren, skifter til at bruge overskudsvarme til fjernkøling. Markedet for fjernkøling af eksisterende bygninger er endnu ikke udviklet i Danmark, men der er ved at blive etableret et fuldskalaanlæg i Hjørring. Det er et interessant marked for nogle af fjernvarmeselskaberne, men det kræver, at prisen bliver attraktiv for kunden. De fjernvarmeværker, som har mulighed for at gå ind på dette marked, bør undersøge deres omkostninger ved at investere i fjernkøling i forhold til energieffektivitet og sparede energiodgifter hos brugeren.

Behov for køling af bygninger kan undgås ved godt konstruerede bygninger med solafskærmning af vinduer mv. Indetemperaturen i fornuftige bygninger kan derfor være behagelig om sommeren uden brug af køling. For nye bygninger regnes energiforbruget til køling med ved opførelsen af energibehovet. Det må derfor forudses, at der ikke vil være et stort behov for køling af nye byggerier.

Ud fra et energi- og klimahensyn bør afgiftsstrukturen desuden invitere til den mest effektive energiudnyttelse. Afgiften på el og overskudsvarme brugt til fjernkøling bør derfor være ensartet, så denne fjernkøling prismæssigt kan konkurrere med eldrevne køling. Det kan løses ved en reduktion af afgifterne på overskudsvarme til fjernkøling, evt. kombineret med en forøgelse af afgiften på el, der bruges af erhvervene til afkøling.

7. Modernisering af takststruktur

Fjernvarmeselskabernes takststruktur bør derfor moderniseres så den afspejler de faktiske omkostninger ved produktionen og bedre spiller sammen med de øvrige energiformer i et energieffektivt system. Det vil medvirke til at sikre en mere samlet energiøkonomisk anvendelse af varmen. Men det betyder også, at varmeselskaberne vil påtage sig en større risiko for deres økonomi end under en mere simpel og passiv takststruktur.

Fjernvarmeselskaber og kommuner kan således sikre energibesparelser og dermed understøtte en forstærket klimaindsats ved at optimere takststrukturen i fjernvarmen og derved understøtte en større udnyttelse af energiindholdet i fjernvarmen.

johan@ecocouncil.dk